

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

بررسی دلایل افزایش قیمت میوه (سیب، پرتقال و موز) در یک سال اخیر

معاونت سیاسی
صدا و سیما

پژوهشگر: علی قنبری شیر سوار

- ۲.....*مقدمه و طرح مسئله
- ۲.....*سطح زیر کشت و تولید سیب درختی در کشور
- ۳.....*میزان صادرات سیب کشور
- ۳.....*نمودار یکساله قیمت سیب درختی زرد در کشور
- ۴.....*سطح زیر کشت و تولید پرتقال در ایران
- ۶.....*ایران؛ پنجمین کشور تولید کننده مرکبات در جهان
- ۶.....*نمودار قیمتی یکساله پرتقال در کشور
- ۷.....*نمودار یک ساله قیمت موز
- ۹.....*جمع بندی

پژوهش
تجربی
معاونت ساسی
صدا و سیما

سال ۱۳۹۹ از همان ابتدا برای بسیاری از خانوارها، سال سختی بود؛ از یکسو شیوع ویروس کرونا، تعطیلی کسب و کارها و از سوی دیگر، تورم و جهش نرخ ارز شرایط سخت اقتصادی و معیشتی را پیش روی خانوارها قرار داد. طی سه سال اخیر، گرانی و کمبود کالاهای، به خبر عادی تبدیل شده است؛ از کالاهای اساسی همچون گوشت، مرغ، تخم مرغ، روغن و نان گرفته تا کالاهای لوکس، همه در این مدت افزایش قیمت چند برابری را تجربه کرده‌اند. این بار چند وقتی است که گرانی و کمبود در بازار میوه خبرساز شده است. براساس گزارش مرکز آمار تا پایان دی‌ماه، پرتقال ۱۶۴،۲ درصد، موز ۱۴۰،۳ درصد، سیب ۹۸،۹ درصد و خیار ۷۵،۶ درصد افزایش قیمت را در یکسال گذشته تجربه کرده‌اند. این موضوع هشدار می‌دهد که حذف میوه از سبد مصرفی بسیاری از خانوارهاست. این در حالی است که ایران در رتبه هشتم تولید میوه در جهان قرار دارد؛ با وجود اینکه ۲،۵ برابر سرانه جهانی در کشور میوه تولید می‌شود اما سرانه مصرف میوه خانوار یک چهارم استاندارد جهانی است.

بسیاری از کارشناسان بر این باورند که افزایش هزینه‌های تولید، صادرات، کاهش تولید و شرایط اقلیمی موجب شده این روزها بسیاری از مردم از تهیه و مصرف میوه‌ها محروم بمانند، در هر حال در چند هفته گذشته به‌رغم تامین کافی میوه در کشور، متأسفانه با نوسانات قیمتی زیادی روبرو بودیم؛ به گونه‌ای که مردم نگران گرانی بیشتر میوه‌ها در روزهای پایانی سال هستند هرچند این نگرانی بی‌اساس نیست؛ این در حالی است که مسئولان ذی ربط بیان می‌کنند که میزان تولید بیش از نیاز است و مشکلی در تامین بازار نرورز نداریم، به همین سبب، تلاش کردیم با توجه به بررسی میزان تولید در کشور، به نوسانات قیمت میوه‌ها و دلایل افزایش قیمت میوه‌هایی مثل سیب، پرتقال و موز در یک سال اخیر پردازیم.

***سطح زیر کشت و تولید سیب درختی در کشور**

طبق آمار وزارت جهاد کشاورزی، ایران از نظر سطح زیر کشت سیب رتبه سوم و از نظر تولید رتبه پنجم جهان را به خود اختصاص داده است. کشورهای عمده صادرکننده سیب به ترتیب چین، لهستان، ایتالیا، آمریکا، شیلی هستند و ایران نیز در زمینه صادرات سیب درختی در جایگاه ششم دنیا قرار دارد.

تنوع اقلیمی موجب شده تا ارقام متنوعی از سیب در کشور مورد کشت قرار گیرد. از مهمترین ارقام سیب می‌توان به ارقامی مانند "رد دلشیز، گلدن دلشیز، برابرن، فوجی، گالا، گرانی اسمیت، انواع گلاب و ..." اشاره کرد. با توجه به زمان برداشت، انواع سیب تولیدی در ایران به دو گروه (بهاره و تابستانه) و پاییزه تقسیم بندی می‌شود. به گونه‌ای که میزان تولید ارقام سیب تابستانه و بهاره حدود ۱۵ درصد از کل تولید سیب را شامل می‌شود. تولید ارقام پاییزه (رد دلشیز، گلدن دلشیز و ...) که سهم بیش از ۸۵ درصد کل تولید سیب را به خود اختصاص داده است.

از مهم‌ترین مناطقی که در آن سیب درختی به صورت حرفه‌ای و باکیفیت بالا تولید می‌شود عبارتند از (ارومیه - اشنویه-سمیرم اصفهان - یزد). کشت محصول در هر یک از این مناطق با توجه به استانداردهای لازم انجام شده و می‌توان شاهد برداشت محصولی با درجه کیفیت بالا بود. از اینرو فروش این میوه در بازار داخلی و خارجی با شرایط ویژه انجام شده و افراد زیادی به آن‌ها روی آورده‌اند.

آمار سطح زیر کشت و تولید سیب کشور در سال‌های ۹۵ تا ۹۸

عنوان	سال ۱۳۹۵	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸
سطح کل (هکتار)	۲۴۹,۰۶۳	۲۴۷,۰۲۹	۲۴۵,۲۷۲	۲۴۷,۷۷۳
میزان تولید (تن)	۳,۴۳۴,۰۵۵	۳,۷۱۵,۶۱۰	۲,۹۴۴,۱۰۱	۴,۰۴۱,۹۹۷

منبع: آمارنامه سالانه وزارت جهاد کشاورزی

پیش بینی وزارت جهاد کشاورزی این هست که امسال حدود چهار میلیون و ۱۲۰ هزار تن سیب در کشور تولید شود که نسبت به سال گذشته سه درصد افزایش خواهد داشت.

میزان صادرات سیب کشور

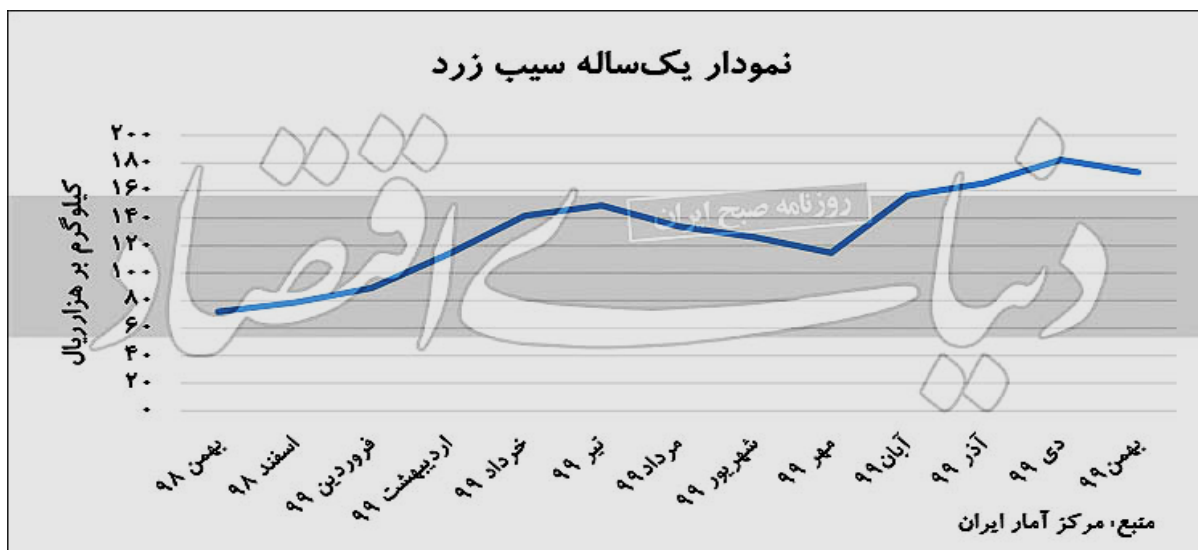
صادرات سیب در سال ۱۳۹۸ طبق آمار وزارت جهاد کشاورزی ۳۰۰ هزار تن سیب درختی به ارزش ۴۶۰ میلیون دلار به کشورهای هدف صادر شده بود و در ۹ ماهه امسال ۴۰۳ هزار تن سیب درختی به ارزش ۷۶۴ میلیون دلار به کشورهای هدف صادر شد. این میزان صادرات در ۹ ماهه امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته از لحاظ وزنی ۳۴ درصد و ارزشی ۶۰ درصد رشد را نشان می‌دهد. در آذر ماه امسال ۱۱۱ هزار تن، آبان حدود ۸۴ هزار تن، مهر نزدیک به ۴۱ هزار تن و شهریور بیش از ۱۶ هزار تن سیب درختی از کشور صادر شده است.

دولت هم‌اکنون صادرات سیب درختی را مشروط بر واردات موز کرده است که یک کار مثبت است تا صرفاً وارد کننده برخی محصولات نباشیم و میوه‌های خودمان در سردخانه‌ها روی دست کشاورزان و سرمایه‌گذاران داخلی نماند. وزارت صنعت رسماً ابلاغ کرده است که در ازای واردات موز و انبه صادرات سیب را داشته باشیم. اگر سرمایه‌گذاران هماهنگی لازم را با کشور مقصد داشته باشند تا سیب را به آن کشور صادر و در ازای آن موز وارد کنند یک مبادله پایاپای است و هر دو طرف از آن سود می‌برند. البته بعد از افزایش قیمت‌های عجیب و غریب در بازار میوه حتی محصولاتی که تولید بالایی مانند سیب و پرتقال دارند، ستاد تنظیم بازار و سازمان حمایت مصرف کنندگان به موضوع ورود کرده و طرح عرضه مستقیم سیب درختی تولیدی استان‌های تولید کننده در استان‌های مصرف کننده را ارائه کردند.

نمودار یکساله قیمت سیب درختی زرد در کشور

نمودار یکساله سیب زرد نشان می‌دهد سیب زرد در بهمن سال گذشته کیلویی ۷ هزار تومان فروخته شد و در اسفند به ۸ هزار تومان نزدیک شد. این میوه محبوب و پرترفدار سال ۹۹ با کیلویی ۱۱ هزار و ۳۰۰ تومان شروع کرد و در خرداد به کیلویی ۱۵ هزار تومان رسید. دلیل این سیر صعودی خالی شدن انبارهای استان‌های غربی و شمال غربی بود. سیر صعودی سیب درختی دوام نیاورد و در مردادماه با یک هزار و ۵۰۰ تومان نزول به کیلویی ۱۳ هزار و ۴۰۰ تومان رسید و در شهریورماه امسال کیلویی ۱۲ هزار و ۵۰۰ تومان فروخته شد. دلیل این کاهش قیمت نزدیک شدن به فصل پاییز و برداشت محصول بود. با عرضه سیب درختی به بازار قیمت این میوه ثابت نماند و اواخر پاییز ۲۰ هزار تومان هم فروخته شد.

فعالان بازار افزایش هزینه‌های تولید اعم از نیروی انسانی، سبد، بسته بندی، نهاده‌های اولیه و سرمایه‌گذاری بهره را دلایل افزایش قیمت سیب نسبت به مدت مشابه سال قبل در بازار می‌دانند. هم‌اکنون سیب درختی زرد در فروشگاه‌های مرکز شهر تهران کیلویی ۲۰ تا ۲۵ هزار تومان و در میادین میوه و تره‌بار شهرداری تهران نزدیک به ۱۰ تا ۱۶ هزار تومان فروخته می‌شود^۱.

در مصوبه تنظیم بازار درباره گزارش رصد و پایش وضعیت بازار و بررسی آخرین تغییرات قیمت کالاهای اساسی و ضروری و پیشنهادات لازم برای کنترل و جلوگیری از افزایش غیر متعارف قیمت‌ها آمده است:

گزارش سازمان حمایت در خصوص تغییرات افزایشی قیمت سیب درختی علی‌رغم اعلام افزایش تولید آن در استان‌های قطب تولید توسط وزارت جهاد کشاورزی در جلسه طرح و مقرر گردید کارگروه‌های تنظیم بازار سراسر کشور با اختصاص جایگاه عرضه مستقیم سیب و پرتقال و یا سایر محصولات کشاورزی در میادین میوه و تره‌بار و هماهنگی با استان‌های تامین کننده با محوریت وزارت جهاد کشاورزی اقدام نمایند تا ضمن عرضه میوه مازاد بر نیاز استان‌های تولید کننده بازار استان‌های مصرف کننده مقصد تعدیل گردد.

*** سطح زیر کشت و تولید پرتقال در ایران**

پرتقال ایرانی یکی از پر بازده‌ترین مرکباتی است که در ایران تولید می‌شود که تولید سالانه آن به ۲ میلیون تن می‌رسد. مناطق شمالی کشورمان بیشترین میزان از کشت پرتقال را به خود اختصاص می‌دهند. در فصل پاییز و اواسط آبان ماه برداشت پرتقال است. پرتقال تامسون و پرتقال خونی دو نوع پرطرفدار پرتقال ایرانی برای صادرات هستند. علاوه بر شمال کشورمان مناطق جنوبی کشور نیز تولید کننده پرتقال هستند و در صورتی که بتوان تولید آن‌ها را ساماندهی کرد می‌توان برای صادرات آن‌ها حساب ویژه‌ای در نظر گرفت اما در حال حاضر عمده سهم پرتقال‌های صادراتی به شمال کشور تعلق دارد.

^۱ - روزنامه دنیای اقتصاد، شماره ۵۱۱۳، روز شنبه ۲ اسفند ۱۳۹۹

میزان سطح زیر کشت و تولید پرتقال از سال ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۸

عنوان	سال ۱۳۹۵	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸
سطح کل (هکتار)	۱۷۷,۵۸۷	۱۷۵,۲۰۰	۱۷۵,۶۰۵	۱۷۴,۷۷۹
میزان تولید (تن)	۲,۸۸۷,۴۴۲	۲,۹۰۹,۲۳۰	۳,۰۹۶,۳۳۶	۳,۳۸۸,۲۲۲

منبع: آمارنامه سالانه وزارت جهاد کشاورزی

سطح، میزان تولید و عملکرد محصول پرتقال به تفکیک استان در سال ۱۳۹۸

جدول شماره ۲۲

((واحد: هکتار-تن- کیلوگرم در هکتار))

نام استان	سطح غیربارور			سطح بارور			کل سطح	میزان تولید			عملکرد
	آبی	دیم	جمع	آبی	دیم	جمع		آبی	دیم	جمع	
ایلام	۶,۱	۰	۶,۱	۲۴	۰	۲۴	۳۰	۲۵	۰	۲۵	۱,۰۲۲
بوشهر	۱۰۰	۰	۱۰۰	۳۶۳	۰	۳۶۳	۴۶۳	۵,۱۲۳	۰	۵,۱۲۳	۱۴,۱۰۱
جنوب استان کرمان	۲,۳۸۱	۰	۲,۳۸۱	۲۰,۸۵۰	۰	۲۰,۸۵۰	۲۳,۲۳۱	۳۹۳,۳۰۸	۰	۳۹۳,۳۰۸	۱۸,۸۶۴
خراسان جنوبی	۱۰	۰	۱۰	۳۶	۰	۳۶	۴۶	۲۷۴	۰	۲۷۴	۷,۶۰۰
خوزستان	۸۸۷	۰	۸۸۷	۳,۹۵۹	۰	۳,۹۵۹	۴,۸۴۶	۴۹,۲۴۲	۰	۴۹,۲۴۲	۱۲,۴۲۸
زنجان	۲	۰	۲	۲۲	۰	۲۲	۲۴	۱۱۰	۰	۱۱۰	۵,۰۰۰
سیستان و بلوچستان	۲۸۱	۰	۲۸۱	۸۰۳	۰	۸۰۳	۱,۰۸۴	۱۱,۸۵۳	۰	۱۱,۸۵۳	۱۴,۷۶۷
فارس	۱,۵۸۰	۰	۱,۵۸۰	۱۸,۹۷۲	۰	۱۸,۹۷۲	۲۰,۵۵۲	۳۲۹,۴۴۰	۰	۳۲۹,۴۴۰	۱۷,۳۶۵
کرمانشاه	۵۶	۰	۵۶	۳۱۶	۰	۳۱۶	۳۷۱	۴,۸۲۴	۰	۴,۸۲۴	۱۵,۲۸۶
کرمان	۱,۷۰۰	۰	۱,۷۰۰	۶,۸۳۸	۰	۶,۸۳۸	۸,۵۳۸	۱۱۴,۷۰۰	۰	۱۱۴,۷۰۰	۱۶,۷۷۴
کهگیلویه و بویراحمد	۸۶۲	۰	۸۶۲	۲,۲۸۶	۰	۲,۲۸۶	۳,۱۴۸	۲۲,۹۳۸	۰	۲۲,۹۳۸	۱۰,۰۲۴
گلستان	۴۰۹	۱۷۴	۵۸۳	۵۰۸۵	۶۰	۵,۱۴۵	۵,۷۲۸	۱۲۲,۰۳۸	۹۹۶	۱۲۳,۰۳۴	۲۴,۰۰۰
گیلان	۲۱	۹۰۵	۹۲۶	۳۰۸	۸,۵۰۷	۸,۸۱۵	۹,۷۴۱	۵,۸۸۸	۱۴۲,۹۷۳	۱۴۸,۸۶۱	۱۹,۱۴۸
لرستان	۰,۸	۰	۰,۸	۹,۱	۰	۹,۱	۹,۹	۷۲	۰	۷۲	۷,۹۱۳
مازندران	۳۵۳	۸۹	۴۴۲	۵۹,۱۶۲	۲۵,۳۲۷	۸۴,۴۸۸	۸۴,۹۳۱	۱,۵۱۷,۵۴۲	۵۳۶,۳۷۲	۲,۰۵۳,۹۱۴	۲۵,۶۵۱
هرمزگان	۲,۳۱۴	۰	۲,۳۱۴	۹,۷۲۲	۰	۹,۷۲۲	۱۲,۰۳۶	۱۳۰,۴۸۹	۰	۱۳۰,۴۸۹	۱۳,۴۲۲
یزد	۰,۱	۰	۰,۱	۱,۶	۰	۱,۶	۱,۷	۱۴	۰	۱۴	۸,۸۶۷
کل کشور	۱۰,۹۶۱	۱,۱۶۹	۱۲,۱۳۰	۱۲۸,۷۵۵	۳۳,۸۹۴	۱۶۲,۶۴۹	۱۷۴,۷۷۹	۲,۷۰۷,۸۸۱	۶۸۰,۳۴۱	۳,۳۸۸,۲۲۲	۲۱,۰۲۱

بررسی‌ها نشان می‌دهد که در یک دهه اخیر اجرای طرح‌هایی نظیر اصلاح و احیاء باغ مرکبات مورد توجه جدی قرار گرفت یعنی توسعه سیستم آبیاری تحت فشار، توسعه سیستم کود آبیاری و محلول پاشی عناصر غذایی، احداث باغ به شیوه جوی پشته‌ای، توسعه ارقام جدید با عملکرد بالا و پیش رس، تولید نهال‌های استاندارد و گواهی شده، مدیریت کنترل آفات و بیماریهای گیاه و از همه مهمتر ذخیره سازی مناسب و کاهش ضایعات سبب شد تا متوسط عملکرد تولید مرکبات در هکتار ارتقا بیابد و عرضه آن نیز مدیریت شود.

مازندران با داشتن ۱۱۳ هزار هکتار باغ مرکبات و تولید ۲,۷ میلیون تن محصول قطب اول تولید در کشور به شمار می‌رود و بخش عمده‌ای از محصولاتش صرف تازه خوری در بازار کشور می‌شود. همچنین از مجموع باغات مرکبات مازندران ۸۰ هزار هکتار زیر کشت ارقام مختلف پرتقال، ۳۰ هزار هکتار ارقام مختلف نارنگی و بقیه زیر کشت محصولاتی از جمله نارنج و لیمو قرار دارند.^۱

^۱ - سایت خبرگزاری جمهوری اسلامی - استان مازندران - ۱ آذر ۱۳۹۹ - (www.irna.ir/news/84114968)

ایران؛ پنجمین کشور تولید کننده مرکبات در جهان

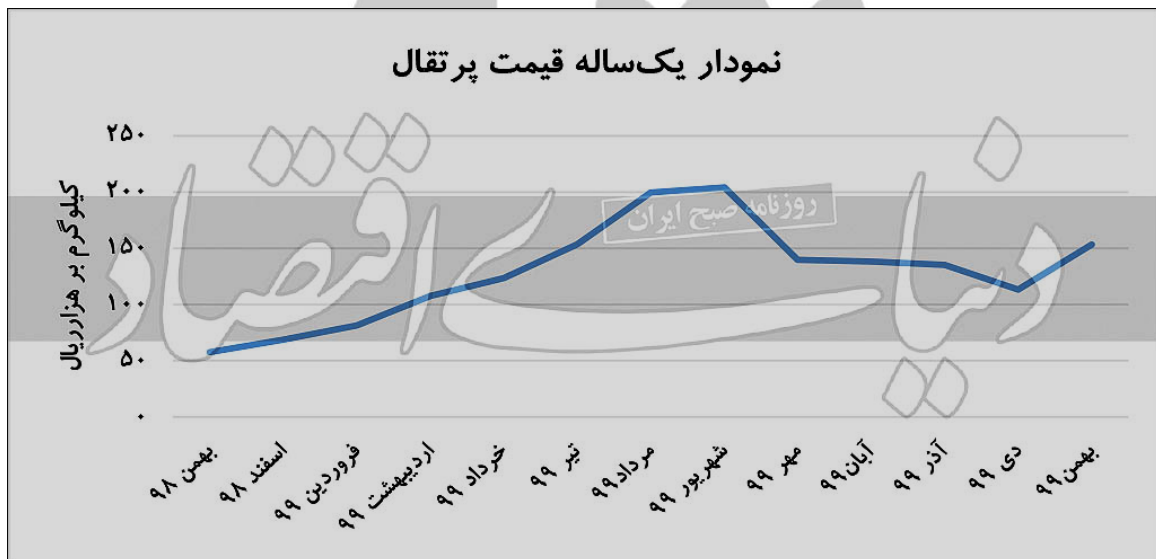
برزیل تولید کننده برتر مرکبات در جهان است، به طوری که تولید سالانه آن به حدود ۲۰ میلیون تن می‌رسد. همچنین به عنوان صادر کننده برتر آب پرتقال در جهان هم شناخته می‌شود.

چین با تولید سالانه حدود ۱۹،۶ میلیون تن مرکبات در جایگاه دوم قرار دارد اما سومین تولید کننده بزرگ مرکبات، ایالات متحده آمریکا با تولید سالانه بیش از ۱۰ میلیون تن است. این در حالی است که بیشترین میوه مصرفی آمریکایی‌ها، پرتقال است. مکزیک با تولید سالانه بیش از ۶،۸ میلیون تن مرکبات در جایگاه بعدی قرار دارد.

ایران پنجمین کشور تولید کننده مرکبات جهان است و با توجه به تنوع اقلیم‌ها و همچنین پرورش بهترین نوع مرکبات از مزیت خوبی برای تولید برخوردار است. مرکبات در هفت استان ایران تولید می‌شود و استان مازندران قطب اصلی تولید با یک و نیم تا یک میلیون و ۷۰۰ هزار تن در سال است و پس از آن گلستان، گیلان، هرمزگان و کرمان قرار دارند^۱.

نمودار قیمتی یکساله پرتقال در کشور

این میوه خوشرنگ و زمستانی در بهمن سال گذشته کیلویی ۵ هزار و ۶۰۰ تومان فروخته شد و یک‌ماه بعد با ۶ هزار و ۸۰۰ تومان سال ۹۸ را تمام کرد. پرتقال با ۸ هزار تومان امسال را شروع کرد و تا آخر شهریور به ۲۰ هزار تومان هم رسید. پاییز که محصولات جنوب و شمال وارد بازار شد قیمت این میوه شکست و به ۱۵ هزار تومان رسید. کشاورزان جنوبی می‌گفتند که دلال‌ها قیمت خرید سر باغ را پایین نگه داشته‌اند و بیشتر از ۵ هزار تومان نمی‌خرند، در حالی که همان پرتقال در تهران ۱۵ هزار تومان فروخته می‌شد. به گفته کشاورزان افزایش قیمت نهاده‌های کشاورزی و همین‌طور هزینه کارگر و سبب میوه قیمت تمام‌شده را بالا برد اما واسطه‌ها حاضر به افزایش قیمت نشدند^۲.

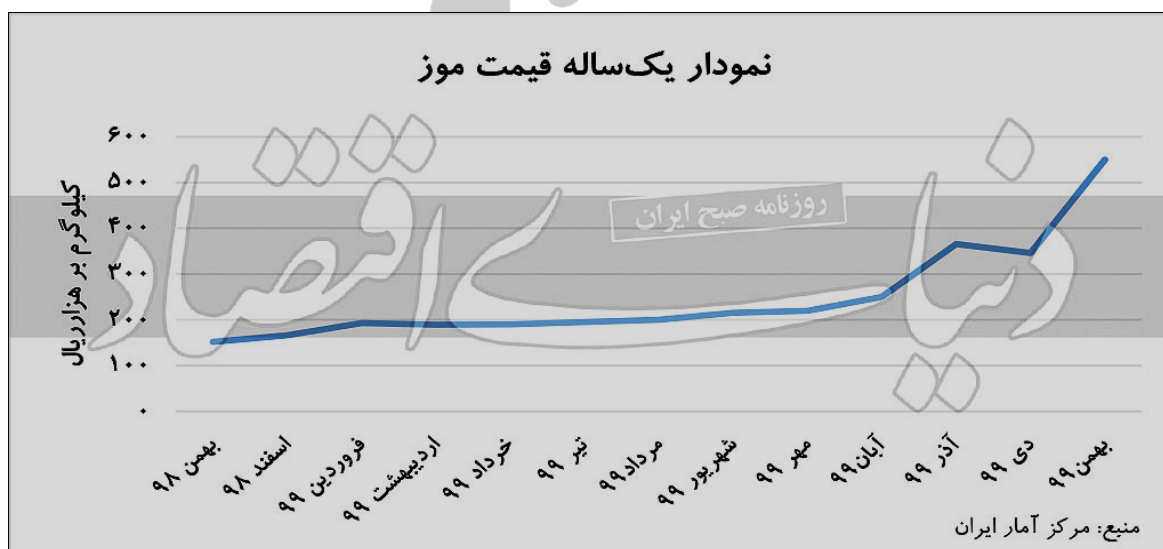
^۱ - خبرگزاری بین‌المللی تصویری ایران پرس - ۷ خرداد ۱۳۹۹.

^۲ - روزنامه دنیای اقتصاد، شماره ۵۱۰۳، روز شنبه ۱۸ بهمن ۱۳۹۹

براساس مصوبه ستاد تنظیم بازار برای تامین میوه شب عید قیمت پیشنهادی کمیته ملی راهبری طرح تنظیم بازار برای خرید پرتقال تامسون شمال به ازای هر کیلوگرم ۱۰ هزار و ۵۰۰ تومان مورد تصویب قرار گرفت. استان مازندران به‌عنوان استان تامین‌کننده پرتقال تامسون شمال و اتحادیه باغداران استان مازندران به صورت متمرکز نیز به‌عنوان مباشر تامین تعیین گردید.

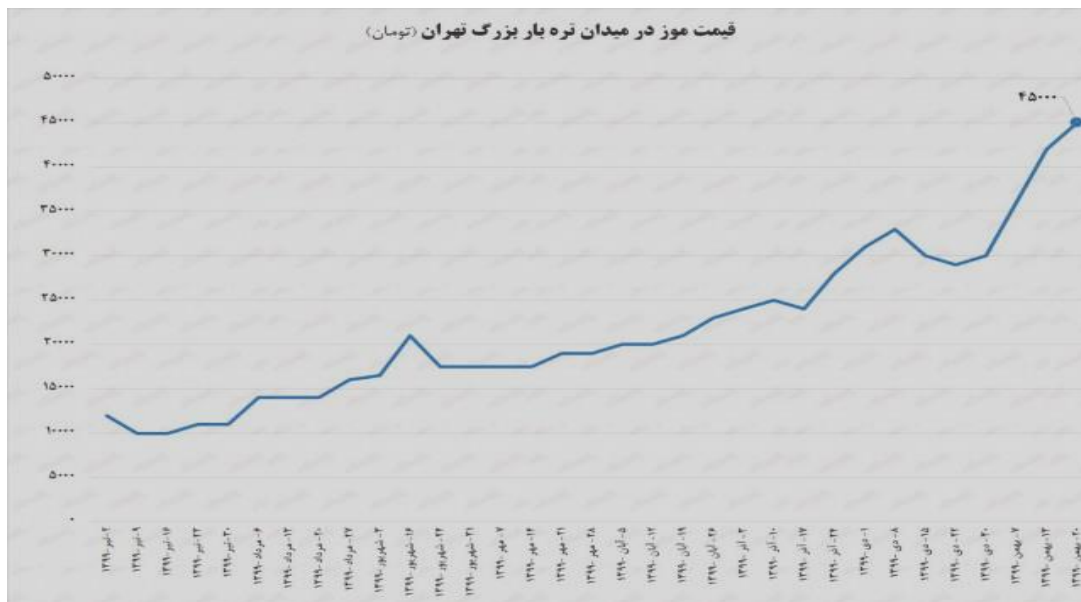
***نمودار یک ساله قیمت موز**

موز میوه پرسروصدای این روزها است با توجه به اینکه تنها حدود یک درصد نیاز موز کشور در داخل و ۹۹ درصد تقاضای موز کشور از طریق واردات از کشورهای اکوادور، فیلیپین، هند و ترکیه تامین می‌شود، وابستگی بالایی بین قیمت آن با نرخ دلار وجود دارد. این میوه خوش رنگ و مقوی در بهمن سال گذشته کیلویی ۱۵ هزار تومان فروخته شد و در اسفند ۱۶ هزار تومان. با شیوع کرونا و توصیه پزشکان مبنی بر تقویت سیستم ایمنی بدن تقاضای موز در بازار افزایش یافت و این میوه با کیلویی ۱۹ هزار تومان امسال را شروع کرد. در آخر بهار به ۲۰ هزار تومان رسید و آخر تابستان ۳۰ هزار تومان فروخته شد. از ابتدای بهمن سال جاری قیمت موز در میادین میوه و تره بار افزایش قابل توجهی یافت. میوه فروشان تهران می‌گویند فروشندگان میوه و تره بار موز را کیلویی ۵۰ هزار تومان نرخ گذاری کردند و برخی از میوه فروشی‌های جنوب شهر از خرید آن صرف نظر کردند، چرا که «صرفه ندارد» اوایل امسال صحبت از بخشنامه‌ای شد که واردات موز را به سبب محدودیت‌های ارزی ممنوع یا محدود کرده بود اما الان ناظران بازار می‌گویند دلیل گرانی موز انحصار در واردات است.^۱

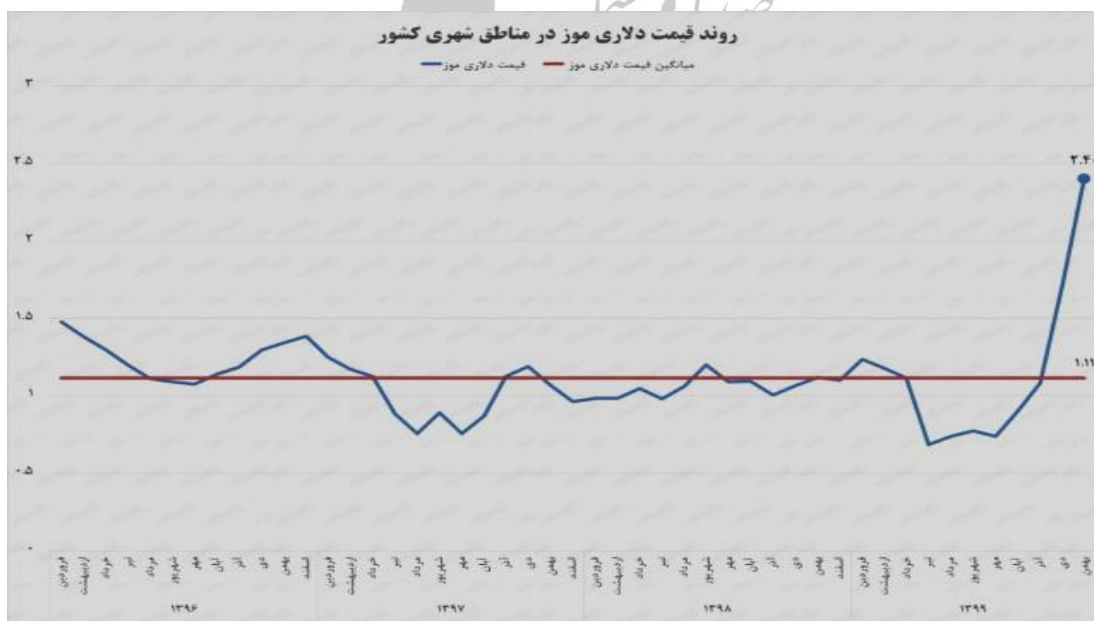

اوایل دی ماه امسال بود که افزایش قیمت موز به صدر اخبار رسید. در آن زمان قیمت موز به ۴۵ هزار تومان رسیده بود. هرچند بعد از آن کمی از قیمت آن کاسته شد اما دوباره روند صعودی به خود گرفت به‌گونه‌ای که طی چند وقت اخیر قیمت آن به حدود ۶۰ هزار تومان رسید. نمودار زیر روند قیمتی موز در بازار بزرگ تره‌بار تهران نشان می‌دهد:

^۱ - روزنامه دنیای اقتصاد ۹۹/۱۱/۱۴

بر اساس قوانین اختلاف قیمت میان خرده‌فروشی‌ها و میدان بزرگ می‌تواند تا ۳۵ درصد باشد، قیمت موز در سطح شهر بیش از ۶۰ هزار تومان خواهد بود. با توجه به این موضوع که تقریباً تمام موز عرضه شده در بازار از طریق واردات تأمین می‌شود، اولین فرضیه افزایش قیمت این محصول مربوط به جهش نرخ ارز است. نمودار زیر میانگین قیمت دلاری موز را از سال ۹۶ نشان می‌دهد:

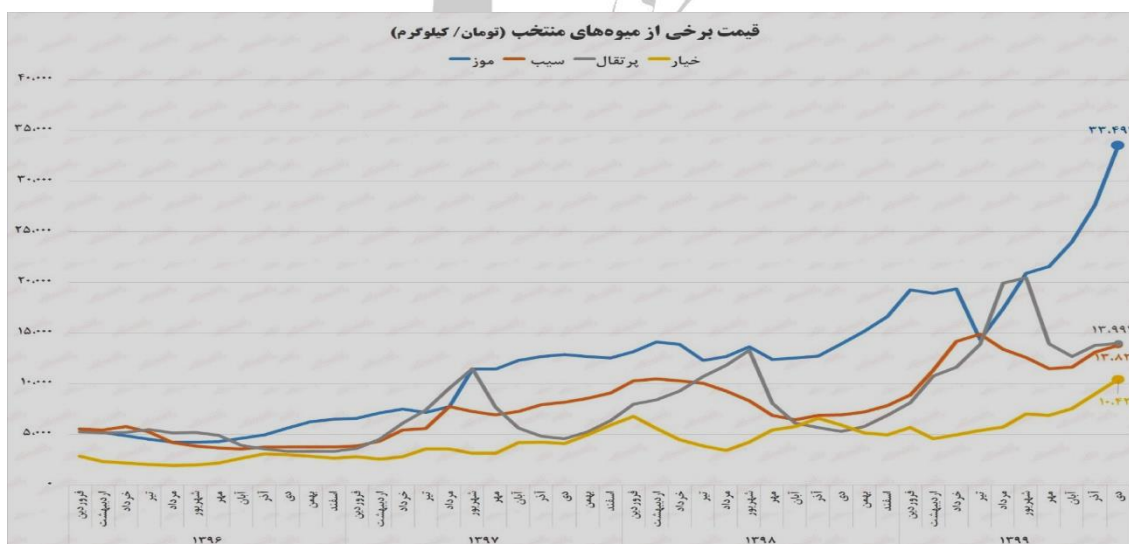

با توجه به نمودار فوق میانگین قیمت دلاری موز طی چهار سال گذشته برابر با ۱,۱ دلار بوده که قیمت آن بر اساس نرخ روز ارز (۲۵ هزار تومان) به ۲,۴ دلار رسیده است. بنابراین فرضیه افزایش قیمت موز ناشی از جهش ارزی منتفی است. در این مدت از عوامل متعددی همچون ممنوعیت واردات، توقیف محموله‌های وارداتی، انحصار واردات موز و ... برای این جهش قیمت موز نام برده شده است. البته تا مادامی که انحصار در ثبت سفارش ادامه‌دار باشد قیمت موز پایین نخواهد آمد. علاج اصلی این افزایش قیمت‌ها رفع انحصار راتی است که با ایجاد رانت برای افرادی خاص، باعث پر شدن جیب آنها به قیمت خالی شدن جیب مصرف‌کننده می‌شود.

* جمع بندی

این روزها افزایش قیمت کالاها و مایحتاج ضروری سبب مصرفی در کنار کاهش درآمد خانوار، فشار مضاعفی را بر دوش مردم گذاشته است چراکه نمودار قیمت کالاهای اساسی هر روز و حتی در برخی روزها هر ساعت در نوسان است. طی روزهای اخیر افزایش چشمگیر قیمت میوه مردم را غافلگیر کرده است و به رغم آنکه در شرایط فعلی بیش از هر زمان دیگری افراد به ویتامین نیاز دارند، اما این نابسامانیها موجب شده اقشار کم درآمد از خرید میوهها محروم شوند چرا که درآمد و قدرت خرید آنها هیچگونه سختی با گرانیهای فعلی ندارد.

همچنین با نزدیک شدن به ایام نوروز و روزهای پایانی سال بازار میوه و ترهبار رونق دوباره‌ای یافته و مردم برای خرید میوه شب عید خود به این مراکز مراجعه می‌کنند. همواره میوه یکی از اساسی‌ترین کالاهای مصرفی مردم است، ولی این خوراک ارزشمند این روزها با جیب مردم همخوانی نداشته و هرروز شاهد افزایش بی‌رویه میوه در بازار هستیم. در روزهای پایانی سال عمده نگرانی مردم تأمین میوه برای روزهای عید نوروز است، لذا در این شرایط اقتصادی که برخی از اقلام به کالای لوکس مبدل شده‌اند نقش نظارت بر قیمت میوه در بازار میوه و ترهبار و همچنین حذف دست‌دلان بسیار مهم و حائز اهمیت است.

پژوهشگر: علی قنبری